

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა N 87

20.08.2019

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: საჩხერის და ჭიათურის მუნიციპალიტეტებში ქარის ელექტროსადგურის (დადგმული სიმძლავრე 15 მგვტ), მშენებლობა და ექსპლუატაცია, ქვესადგურის განთავსება და ელექტროგადამცემი ხაზების გაყვანა

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „უსასრულო ენერჯია“, ქ. თბილისი, ი. გაგარინის ქ. N 24

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: საჩხერის და ჭიათურის მუნიციპალიტეტები

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 24.06.2019

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „დაბლიუიჯი ენვი კონსალტინგი“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „უსასრულო ენერჯის“ მიერ წარმოდგენილია საჩხერის და ჭიათურის მუნიციპალიტეტებში ქარის ელექტროსადგურის იმერეთი-2-ის (დადგმული სიმძლავრე 15 მგვტ) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის, ქვესადგურის განთავსების და ელექტროგადამცემი ხაზების გაყვანის სკოპინგის ანგარიში.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ძირითადად საჩხერის მუნიციპალიტეტში, კერძოდ კი კორბოულის და ჭალოვანის თემების ტერიტორიაზე და ნაწილობრივ - ჭიათურის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბერეთისას (ნიგოზეთის თემი) ტერიტორიაზე, მდინარე ძირულის ხეობის მარცხენა ფერდობის თხემურ ნაწილში, ზღვის დონიდან დაახლოებით 1000-1200 მეტრის სიმაღლეზე. საკვლევი ტერიტორიიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი მდებარეობს ტურბინის პირობითი განთავსების უბნიდან 1 კმ-ის დაშორებით.

პროექტით გათვალისწინებულია იმერეთი-2 ქარის ელექტროსადგურის მოწყობა, რომლის ჯამური დადგმული სიმძლავრე იქნება დაახლოებით 15 მგვტ. იგეგმება 4-5-მდე ტურბინის დამონტაჟება. თითოეული ტურბინის სიმძლავრე იქნება 4.8 მგვტ. პროექტის განხორციელების ეტაპზე დაგეგმილია ქარის ელექტროსადგურის ძირითადი კომპონენტების, ქარის ტურბინების, ქსელთან მისაერთებელი ინფრასტრუქტურის (ტრანსფორმატორების, ქვესადგურის, კაბელების), შიდა ოპტიკური, მიწისქვეშა

საშუალო ვოლტაჟის ქსელის და შიდა 33 კილოვოლტიანი გადამცემი ხაზების ქსელის მოწყობა, მისასვლელი და მომსახურების გზების საოპერაციო შენობის და მომსახურების ცენტრის მოწყობა.

პროექტის დაგეგმვის ეტაპზე, ძირითადი კრიტერიუმების გამოყენებით ქარის ელექტროსადგური იმერეთი-2 -ისთვის შერჩეული იქნა ტურბინების განლაგების 5 უბანი, რისთვისაც გამოყენებულ იქნა ქარის სიჩქარეების განაწილების და ტურბულენტურობის რუკები და საშიში გეოლოგიური პროცესების კვლევის წინასწარი მონაცემები. 5 უბანი შერჩეულ იქნა ისე, რომ ტურბინის ანძების განთავსების უბნები აცილებული ყოფილიყო ტყის კორომებს, დასახლებულ პუნქტებს და შენობა ნაგებობებს, მიუხედავად ამისა, საპროექტო ტერიტორია კვეთს „ევროპის ველური ბუნების და ბუნებრივი ჰაბიტატების დაცვის შესახებ“ (ბერნის) კონვენციის შესაბამისად შექმნილ „ზურმუხტის ქსელის“ შეთავაზებულ საიტს (სურამი 2- GE0000049). ასევე, საპროექტო ტერიტორია ექცევა სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ ტყის ფონდში.

წარმოდგენილი პროექტის მიხედვით, ახალი ქვესადგური იმერეთის მშენებლობა დაგეგმილია არსებული 500 კვ ეგზ ქართლი-2-დან 500 მეტრის რადიუსში. მიერთება განხორციელდება ქვესადგურის გადამცემ ხაზში შეჭრით, შემომავალი ხაზი მიუერთდება ქვესადგურს და ქვესადგურიდან გამავალი ხაზის კვლავ მიერთება მოხდება ეგზ ქართლი-2-თან.

ქარის ელექტროსადგურის მშენებლობისთვის შერჩეულია ტურბინების განთავსების ხუთი სავარაუდო ტერიტორია, რომლისთვისაც განიხილება ტურბინების განლაგების სხვადასხვა პოზიციები და წარმოდგენილია GIS კოორდინატები: T2-1 X=380083; Y=4670767; T2-2 X=380446; Y=4670377; T2-3b X=381160; Y=4669977; T2-5 X=382354; Y=4669806; T2-5a X=382812; Y=4669758;

პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია ცვლადი სიჩქარის ქარის ტურბინების გამოყენება, რომელთა როტორის დიამეტრი არ აღემატება 150 მ-ს, ხოლო საანგარიშო სიმძლავრე 4800 კვტ-ს. ტურბინები გათვალისწინებულია 50ჰც და 60ჰც სიხშირეებისათვის. ქარის ტურბინების საძირკვლების მოწყობა იგეგმება დაახლოებით 3.5 მ სიღრმის და 20 მ დიამეტრის მანძილზე.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, მოსალოდნელია ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის დაზიანება მისასვლელი გზების მშენებლობის, ტურბინების ელექტროსადგურის შიდა მიწისქვეშა კაბელების გაყვანის და ქვესადგურის დანადგარების საძირკვლების მოწყობის, ასევე სხვა დამხმარე სტრუქტურების მშენებლობის პროცესში. აღნიშნული სამუშაოების შესრულების დროს არსებობს, ნიადაგის და გრუნტის საწვავით და/ან ზეთით (მანქანა-მოწყობილობებიდან ნაწვეთი; საწვავის/ზეთის ავზიდან დაღვრილი მასალა) და ნარჩენებით დაბინძურების რისკი.

შერჩეულ ტერიტორიაზე განთავსებულია დასავლეთის მიმართულების (ბაქო-სუფსის) საექსპორტო ნავთობსადენი, რომლის ოპერირებასაც ახორციელებს BP Georgia. ასევე,

სპროექტო ტერიტორიის ფარგლებში ხვდება აღმოსავლეთ-დასავლეთის მაგისტრალური გაზსადენის რამდენიმე უბანი, რომლის ექსპლუატაციასაც ახორციელებს საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, სპეციფიური ტვირთების გადასატანად და სამშენებლო მოედნებამდე მისასვლელად დაგეგმილია არსებული გზის გამოყენება, რომელიც საჭიროებს მოწესრიგება/გაფართოვებას. სკოპინგის ანგარიშში მოცემული ინფორმაციით დგინდება, რომ იგეგმება არსებული გზის გაგანიერება-კეთილმოწყობა და დამატებითი გზების მოსაწყობად ახალი ტერიტორიების ათვისებაც.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით საჩხერის მუნიციპალიტეტში, სოფელ კორბოულის და ჭალოვანის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში გაიმართა სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა. განხილვას ესწრებოდნენ სოფელ კორბოულისა და ჭალოვანის მოსახლეობა, საქმიანობის განმახორციელებელი შპს „უსასრულო ენერჯია“, და ასევე შპს „დაბლიუიჯი ენვი კონსალტინგი“ წარმომადგენლები. საჯარო განხილვაზე აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით მოსახლეობის მხრიდან შენიშვნები და მოსაზრებები არ გამოთქმულა. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, სამინისტროში საზოგადოების წერილობითი შენიშვნები არ შემოსულა.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

- 1. გზშ-ს ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
- 2. გზშ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
- 3. გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;

3.1. გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, გზშ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის კონსულტანტის მიერ.

4. გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
- პროექტის აღწერა;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, მიწის საკუთრებასა და გამოყენებაზე, ბუნებრივი რესურსების შეზღუდვაზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- დაგეგმილი საქმიანობის მიმდებარე ტერიტორიაზე, (მათ შორის რეგიონში) მსგავსი ტიპის არსებული ან/და დაგეგმილ საქმიანობებთან კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება.
- ქარის ელექტროსადგურის, ქვესადგურისა და ეგხ-ის ინფრასტრუქტურული ობიექტების აღწერა;
- ქარის ელექტროსადგურის ძირითადი ტექნიკური პარამეტრები;
- ქარის ელექტროსადგურის შემადგენელი ობიექტების (მათ შორის ტურბინების), მისასვლელი გზების, სანაყაროების და სამშენებლო ბანაკის (არსებობის შემთხვევაში) shape ფაილები;
- ქარის ელექტროსადგურის, ქვესადგურისა და ეგხ-ის ყველა ინფრასტრუქტურული ობიექტის დაშორება მოსახლეობასთან (დასახლებული პუნქტის მითითებით, ცხრილის სახით) კონკრეტული მანძილების მითითებით;
- საპროექტო ქარის ელექტროსადგურის, ქვესადგურისა და ეგხ-ის ძირითადი ტექნიკური მახასიათებლების ცხრილი და პროექტის განმარტებითი ბარათი, ყველა შემადგენელი ნაგებობების აღწერით;
- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები: შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, ქარის ელექტროსადგურის ინფრასტრუქტურული ობიექტების (ტრანსფორმატორების, ქვესადგურის, კაბელების და ინვერტორების) განთავსების ალტერნატიული ვარიანტები და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა;
- ქვესადგურისა და ეგხ-ს ინფრასტრუქტურული ობიექტების და ტექნოლოგიური მოწყობილობების აღწერა;
- ქვესადგურის და ეგხ-ს განთავსების ალტერნატიული ვარიანტები: ტექნოლოგიური ალტერნატივები შესაბამისი დასაბუთებით, გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა shape ფაილებით;
- ქვესადგურის და ეგხ-ს განთავსების ტერიტორიის GIS კოორდინატები;
- დაზუსტებული მონაცემები საპროექტო ეგხ-ს შერჩეული ალტერნატივის გასხვისების დერეფანში მოქცეული კერძო მესაკუთრეების შესახებ, ხაზობრივი ნაგებობების შესახებ ინფორმაცია (ტექნიკური გადაწყვეტა);
- ქვესადგურის და ეგხ-ს ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები (სიმძლავრე, მასშტაბი);
- სამშენებლო მოედნის და მასალის დასაწყობების მოედნების აღწერა;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ნარჩენების სახეობებისა და რაოდენობის შესახებ მონაცემები და შემდგომი მართვის ღონისძიებები;
- დაგეგმილი პროექტის ინფრასტრუქტურის განთავსებისთვის საჭირო ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციასთან

დაკავშირებული საკითხები („ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნათა დაცვით).

- სამშენებლო ტექნიკის ტრანსპორტირების მარშრუტი და სქემა;

4.1.სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების შესახებ ინფორმაცია კერძოდ:

- სამშენებლო მეთოდების აღწერა;
- ქარის ელექტროსადგურის, ქვესადგურისა და ეგხ-ს, ასევე მისი ინფრასტრუქტურის მშენებლობის განხორციელების თანმიმდევრობა (ვადების მითითებით);
- პროექტის მშენებლობაზე და მისი ოპერირების პროცესში დასაქმებული ადამიანების საერთო რაოდენობა მათ შორის დასაქმებულთა ადგილობრივების წილი;
- ქარის ელექტროსადგურის და მისი ყველა ინფრასტრუქტურის მშენებლობაში გამოყენებული ტექნიკის ჩამონათვალი და რაოდენობა;
- წარმოქმნილი გამონამუშევარი ქანების მართვის საკითხები. მათი როგორც ინერტული მასალად გამოყენების ალბათობა, გზების ან ქარის ელექტროსადგურის ინფრასტრუქტურის მშენებლობის პროცესში. მიახლოებითი გაანგარიშება პროცენტებში და ინფრასტრუქტურის დეტალური მოცემულობა;
- მშენებლობაში პროცესში გამოსაყენებელი ფუჭი ქანების დროებითი და საბოლოო განთავსება. კერძოდ, ფუჭი ქანების განთავსების (სანაყაროების) ადგილმდებარეობის კოორდინატები და სანაყაროების პროექტი;
- საპროექტო ტერიტორიის სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგებისა (ინდივიდუალურად თუ წყალმომარაგების სისტემებიდან) და სამეურნეო-ფეკალური წყალარინების შესახებ ინფორმაცია;

4.2.ძირითადი სამშენებლო ბანაკის განთავსების შესახებ ინფორმაცია მათ შორის:

- სამშენებლო ბანაკის გენ-გეგმა (არსებობის შემთხვევაში);
- ბანაკის განთავსების ადგილის კოორდინატები და ფართობი;
- ქარის ელექტროსადგურის, ქვესადგურისა და ეგხ-ს მშენებლობისთვის საჭირო არსებული და გათვალისწინებული ინფრასტრუქტურის ჩამონათვალი და მახასიათებლები;
- წყალმომარაგების პროექტის აღწერა, შესაბამისი ნახაზებით. სამშენებლო ბანაკის სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგების საკითხების აღწერა (ინდივიდუალურად თუ წყალმომარაგების სისტემებიდან);
- სამშენებლო ბანაკის და საპროექტო ტერიტორიაზე წარმოქმნილი ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხი, ტერიტორიაზე გათვალისწინებული საასენიზაციო ორმოს ტევადობა; საწარმოო ჩამდინარე წყლებისთვის სასედიმენტაციო გუბურების მოწყობის საკითხები;
- ძირითად სამშენებლო ბანაკზე გათვალისწინებული საწვავის შესანახი რეზერვუარის ტიპი და ტევადობა.

4.3.საპროექტო დერეფანში ჩატარებული გეოლოგიური კვლევის ანგარიში, რომელიც უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

- გეოლოგიური გარემოს ფონური მდგომარეობა;
- რელიეფი (გეომორფოლოგია);

- გეოლოგიური აგებულება და ტექტონიკა;
- სეისმური პირობები;
- ჰიდროლოგიური პირობები;
- მისასვლელი გზებისა და ქარის ტურბინების განთავსების უბნების საინჟინრო გეოლოგიური პირობები (უნდა მოიცავდეს საპროექტო ტერიტორიის სივრცეში არსებული საშიში გეოლოგიური პროცესების აღწერაც).
- მშენებლობის დაწყებამდე საპროექტო დერეფანში ჩასატარებელი დეტალური საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევები და შედეგები: ჭაბურღილების რაოდენობა, ადგილმდებარეობა, ლაბორატორიული კვლევები, გრუნტის ლაბორატორიული კვლევის შედეგები, ასევე საპროექტო დერეფანში საშიში გეოდინამიკური პროცესების (მეწყერი, ეროზია, ქვათაცვენა) განვითარების თვალსაზრისით რთული უბნების ადგილმდებარეობები და აღწერა. გზშ-ის ანგარიშში პრევენციული ღონისძიებების (დამცავი ნაგებობები, ფერდობების დატერასება და ა.შ.) შესახებ ინფორმაცია.
- სამშენებლო არეალის გეოდინამიკური პროცესების რუკა პოტენციური მეწყერსაშიში უბნების მითითებით.
- საპროექტო დერეფნის საინჟინრო-გეოლოგიური რუკა, საინჟინრო-გეოლოგიური ჭრილები;
- ქვესადგურის და ეგზ-ს განთავსების ტერიტორიის გეოლოგიური კვლევები და ჰიდროგეოლოგიური კვლევები;
- გრუნტის წყლების ნიშნულის შესახებ ინფორმაცია, საინჟინრო გეოლოგიურ კვლევაზე დაფუძნებული;
- საპროექტო ტერიტორიის გეომორფოლოგიური, გეოლოგიური, ჰიდროგეოლოგიური, სეისმური და ტექტონიკური პირობების აღწერა;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე;
- ინფორმაცია მოსალოდნელი აფეთქებითი სამუშაოების შესაძლო ზემოქმედების შესახებ;

4.4. ბიოლოგიური გარემო:

- საპროექტო ტერიტორიის ფლორისა და მცენარეული საფარის დეტალური აღწერა; საქართველოს იშვიათი და წითელი ნუსხის სახეობები, რომლებიც გვხვდება დაგეგმილ საპროექტო დერეფანში; ხმელეთის ფაუნა; საპროექტო დერეფანში გავრცელებული საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი ცხოველთა სახეობები; საკვლევი არეალი და სავლე კვლევის მეთოდები, სენსიტიური ადგილები, სავლე კვლევის შედეგები;
- ჭრას დაქვემდებარებული მცენარეების სახეობრივი შემადგენლობის და მახასიათებლების დეტალური კვლევა (ტაქსაცია); ჭრის შედეგად მიყენებული ზემოქმედება ეროვნული კანონმდებლობითა და საერთაშორისო ხელშეკრულებებით დაცულ სახეობებზე და ჰაბიტატებზე; ზემოქმედების თავიდან აცილების გეგმის დეტალური აღწერა;
- ინფორმაცია პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ ცხოველებზე (აგრეთვე ყურადღება გამახვილდეს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით და საქართველოს „წითელ ნუსხით“ დაცულ სახეობებზე) და ჰაბიტატებზე, მათზე შესაძლო ზემოქმედებაზე, ამ ზემოქმედების თავიდან აცილებაზე და საჭიროების

შემთხვევაში საკონპენსაციო ღონისძიებებზე; ზემოაღნიშნული კვლევის შედეგები წარმოდგენილ იქნას ფოტომასალასთან ერთად.

- სკოპინგის ანგარიშში მითითებული ფრინველები და ხელფრთიანების „დეტალური ეკოლოგიური კვლევის“ შედეგები, ფოტომასალასთან ერთად; პროექტის განხორციელებით გამოწვეული შესაძლო ზემოქმედების სახეების დეტალური აღწერა, კონკრეტული, ეფექტური შემარბილებელი ღონისძიებებით;
- ჩატარებულ კვლევებზე დაყრდნობით შემუშავებული შემარბილებელი ღონისძიებები და მონიტორინგის გეგმა, სადაც ასახული იქნება ბიომრავალფეროვნების ცალკეულ კომპონენტებზე (განსაკუთრებით ორნითოფაუნაზე და ხელფრთიანებზე, ასევე შემარბილებელი ღონისძიებების ეფექტურობაზე) დაკვირვების საკითხი.

4.5. საგზაო ინფრასტრუქტურის მოწყობის საკითხები:

- ინფორმაცია პროექტის არეალში არსებული გზების შესახებ;
- ინფორმაცია ახალი გზების მოწყობის ღონისძიებების შესახებ;
- ინფორმაცია გზების მოწყობის ეტაპზე დამატებითი ასათვისებელი ტერიტორიის შესახებ;
- მისასვლელი გზების საჭიროებისა და აღნიშნული საგზაო ინფრასტრუქტურის მოწყობასთან დაკავშირებული საკითხები;
- საპროექტო ტერიტორიაზე დაგეგმილი საგზაო მარშრუტების დაზუსტება;
- საპროექტო ტერიტორიაზე არსებული გზების მოწყობისა და გაუმჯობესების ეტაპზე მოსაწყობი წყალარინების სისტემის აღწერა;
- გზების მოწყობის ყველა შესაძლო ალტერნატივის დეტალური განხილვა.

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე ქარის ელექტროსადგურის მშენებლობის პროცესში, ემისიები მიწის სამუშაოების და ნაყარი ტვირთის მართვის პროცესში, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში და სხვა;
- ზემოქმედება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე;
- მოსახსნელი ნიადაგის ფართობი;
- მოხსნილი გრუნტის დასაწყობების პირობები;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება ტურბინების ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ხმაურის გავრცელების დონეების გაანგარიშება და მოდელირება;
- ზემოქმედება ზედაპირულ და მიწისქვეშა წყლებზე როგორც მშენებლობის ისე ექსპლუატაციის ეტაპზე, ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- პროექტის განხორციელების ტერიტორიაზე ჰიდროლოგიური და ჰიდროგეოლოგიური პირობების შესწავლა და ზემოქმედების შემცირების კონკრეტული ღონისძიებები;

- მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპზე საშიში გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და საშიში გეოდინამიკური პროცესები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- საშიში გეოდინამიკური პროცესები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ფლორაზე და მცენარეულ საფარზე საპროექტო ტერიტორიის გასუფთავების და მიწის სამუშოების პროცესში;
- დამატებითი სეზონური კვლევების ჩატარება მცენარეული საფარის სრული შეფასებისთვის;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე ზემოქმედება ცხოველთა სახეობებზე, განსაკუთრებით ფრინველებზე (ხელფრთიანები) და მათ საბინადრო ადგილებზე(ჰაბიტატებზე) ;
- დამატებითი სეზონური კვლევების ჩატარება საპროექტო ტერიტორიასთან მოხინაძრე ცხოველთა სახეობების სრულყოფილი აღრიცხვისთვის;
- ორნითოფაუნაზე პროექტის განხორციელებით გამოწვეული ზემოქმედების სახეები და კონკრეტული შემარბილებელი ღონისძიებები;
- საპროექტო ტერიტორიაზე ფრინველთა სამიგრაციო დერეფნების შესახებ კვლევების ჩატარება;
- ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- ვიზუალურ-ლანდშაფტური ცვლილებით გამოწვეული ზემოქმედება;
- ჩრდილის ციმციმით (ე.წ.სტრობოსკოპიული ეფექტი)გამოწვეული ზემოქმედება;
- ყინულის ცვენით გამოწვეული ზემოქმედება;
- ტურბინების განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
- ელჭექის რისკის შეფასება;
- საჰაერო ხომალდების უსაფრთხოების საკითხები;
- საპროექტო ტერიტორიასთან არსებული სატელეკომუნიკაციო ანძის არსებობით, გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების აღწერა;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- მშენებლობის ეტაპზე შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი მართვის გეგმა;

- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების პროგრამის დამუშავება;
- გზშ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- ქარის ელექტროსადგურის განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით);
- ქარის ელექტროსადგურის შემადგენელი ობიექტების საპროექტო ნახაზები (ზომების მითითებით), კერძოდ: გენ-გეგმა (ექსპლიკაციით); ქვესადგურის (ტრანსფორმატორებს, კაბელებს და ინვერტორებს) გეგმა;

6. გზშ-ს ანგარიშში ასევე წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- ქარის ელექტროსადგურის ინფრასტრუქტურული ობიექტების ძირითადი ტექნიკური პარამეტრები ერთიანი ცხრილის სახით.
- ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესახებ (ერთიანი ცხრილის სახით, შესაბამისი გვერდების მითითებით);
- ინფორმაცია გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისას გამოყენებული ლიტერატურისა და ნორმატიული დოკუმენტების შესახებ;
- აეროფოტო სურათზე (მაღალი გარჩევადობით) დატანილი საპროექტო არეალის სქემატური რუკა ბეჭდური და ელექტრონული ფორმით (A3 ფორმატი; Shape ფაილი WGS_1984_37N(38N) პროექციით).
- გარემოზე შეუქცევადი ზემოქმედების შეფასებას და მისი აუცილებლობის დასაბუთებას, რაც გულისხმობს გარემოზე შეუქცევი ზემოქმედებით გამოწვეული დანაკარგისა და მიღებული სარგებლის ურთიერთმეწონას გარემოსდაცვით, კულტურულ, ეკონომიკურ და სოციალურ ჭრილში.
- გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მისაღებად წარმოდგენილ გზშ-ის ანგარიშში, ასახული უნდა იქნას ჭრას დაქვემდებარებული მცენარეების სახეობრივი შემადგენლობის და მახასიათებლების დეტალური კვლევა (ტაქსაცია). საქართველო “წითელი ნუსხის“ სახეობების ჭრის შემთხვევაში, ანგარიშში აისახოს ქარის ელექტროსადგურის რომელი ინფრასტრუქტურის განთავსების ადგილას იგეგმება დაცული სახეობების ჭრა და რა რაოდენობით.
- გზშ-ს ანგარიშში აისახოს ზურმუხტის შეთავაზებულ საიტზე ზეგავლენის შეფასება ე.წ. მიზანშეწონილობის შეფასება. ინფორმაცია იმ სახეობებზე და ჰაბიტატებზე შესაძლო ზემოქმედების და ამ ზემოქმედების თავიდან აცილების ქმედებების შესახებ, რომელთა დასაცავად შეიქმნა შეთავაზებული საიტი. კვლევის შედეგებზე დაყრდნობით მომზადებული საკონსერვაციო გეგმის წარმოდგენა საჭიროების შემთხვევაში.
- „სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების დადგენის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 4 აგვისტოს №299 დადგენილებით დამტკიცებული სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიის 4441 გრძივი მეტრი ფიქსირდება სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას

დაქვემდებარებულ ტყის ფონდში. კერძოდ, ჭიათურა-საჩხერის სატყეო უბნის ლიჩის სატყეო კვარტალი N44 და N58. ტყის ფონდის ტერიტორიაზე საქმიანობა უნდა შეთანხმდეს სსიპ ეროვნულ სატყეო სააგენტოსთან და სამინისტროში წარმოდგენილი უნდა იყოს შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტი;

- მიწის სამუშაოების განხორციელების პროცესში არსებობს აღურიცხავი არქეოლოგიური ობიექტის გამოვლენის რისკი, აქედან გამომდინარე საპროექტო ტერიტორიაზე უნდა განხორციელდეს კანონმდებლობით გათვალისწინებული კვლევითი სამუშაოები, ხოლო კვლევების ანგარიშები უნდა წარედგინოს საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოს, შესაბამისი დასკვნის მოსამზადებლად;
- ნავთობისა და გაზის კორპორაციასა და კომპანია BP-ის წარმომადგენლობასთან მოხდეს შეთანხმება და ტექნიკური გადაწყვეტა გზმ-ს ეტაპზე, საპროექტო ტერიტორიაზე არსებულ ნავთობსადენის და გაზსადენის ბუფერში მოსაწყობი ხაზობრივი ნაგებობის შესახებ;

დასკვნითი ნაწილი

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „უსასრულო ენერჯის“ მიერ წარმოდგენილ საჩხერისა და ჭიათურის მუნიციპალიტეტში, იმერეთი-2 ქარის ელექტროსადგურის (დადგმული სიმძლავრით 15 მგვტ) მშენებლობისა და ექსპლუატაციის, ქვესადგურის განთავსებისა და ელექტროგადამცემი ხაზის გაყვანის პროექტზე სავალდებულოა გზმ-ის ანგარიში მომზადდეს წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.